

VRIENDENLOTERIJ EN
HET CONCERTGEBOUW

Het concert dat u vandaag bezoekt is onderdeel van de VriendenLoterij ZomerConcerten; een divers programma, van klassiek tot pop en jazz, in een zomerse en informele sfeer. Deelnemers van de VriendenLoterij krijgen met hun VIP-KAART 50% korting op concertkaarten voor de VriendenLoterij ZomerConcerten en kunnen met voorrang bestellen. Het Concertgebouw en de VriendenLoterij wensen u een geweldig ZomerConcert!

© Eduardus Lee

luister
relax
geniet

classicnl
non-stop de mooiste
klassieke muziek voor iedereen
app | kabel | classic.nl

VRIENDENLOTERIJ
ZOMER
CONCERTEN

Dinsdag 2 juli 2024

Grote Zaal 20.00 uur

Concertgebouw Chamber Orchestra
Michael Waterman, viool/leiding
Ronald Brautigam, piano

Ludwig van Beethoven 1770-1827

Pianoconcert nr. 5 in Es, op. 73 (1809-11) (arr. Michael Waterman)

Allegro

Adagio un poco moto

Rondo: Allegro ma non troppo

PAUZE

Wojciech Kilar 1932-2013

Orawa (1986)

Antonín Dvořák 1841-1904

Serenade in E, op. 22 (1875)

Moderato

Tempo di valse

Scherzo vivace

Larghetto

Finale: Allegro vivace

ZOMERCONCERTEN.NL

HET
CONCERT
GEBOUW

TOELICHTING

Het plafond had vochtplekken, op de vleugel lag een wirwar aan muziek en eronder stond een niet geleegde po... De bezoeker die in 1809 Ludwig van Beethovens appartement bezocht, keek zijn ogen uit. Ook buiten Beethovens woning was het trouwens een grote chaos: in mei van dat jaar hadden de troepen van Napoleon Wenen belegerd. 'Wat een verstorend, woest leven om me heen', verzuchtte de componist, 'niets dan trommels, kanonnen en allerlei menselijk leed.' Ondanks de omstandigheden schreef hij in deze periode een optimistisch werk: zijn *Vijfde pianoconcert in Es, op. 73*. We kennen het stuk als het 'Keizersconcert', maar van de imperialistische keizer Napoleon moest hij al lang niets meer hebben. Je zou het werk wel keizerlijk kunnen noemen vanwege de heldhaftige toon die Beethoven aanslaat. Het concert begint op een ongewone manier: tussen de brede akkoorden in het orkest presenteert de solist zich meteen met quasi geïmproviseerde akkoordbrekingen. Het monumentale eerste deel wordt bepaald door een energiek, krachtig hoofdthema en een zacht, in mineur ingezet tweede thema. Solist en orkest vormen een prachtige eenheid. Dat is ook het geval in het meditatieve Adagio dat op een opvallende manier is verbonden aan de finale: de solist leidt het pregnante, ritmische rondothema al langzaam en aarzelend in, waarna het briljante en juichende slotdeel losbarst.

Poolse berglandschap

In de galerij van vooraanstaande Poolse componisten is een plaats ingeruimd voor Wojciech Kilar. Kilar dankt zijn bekendheid

vooral aan zijn filmmuziek; zo is hij de auteur van de soundtrack van Roman Polanski's film *The Pianist*. Buiten de bioscoop gooide de Pool hoge ogen met instrumentale en vocale muziek, waarin hij zich graag liet inspireren door de volksmuziek van zijn land. Kilar vond *Orawa* voor strijkorkest een van zijn meest geslaagde stukken. Het werk uit 1986 is een deel van een 'geografische suite', waarin de componist muzikaal refereert aan een berglandschap in het Poolse grensgebied.

Boheemse aarde

Met het geldbedrag dat Antonín Dvořák eind januari 1875 als 'jong, arm en talentvol kunstenaar' ontving van de Oostenrijkse regering, was hij de koning te rijk. De Weense staatscommissie, waarvan onder anderen Johannes Brahms deel uitmaakte, roemde het 'onbetwifelbaar talent' van de 33-jarige Tsjech, al vond men het 'in zekere zin nog vormeloos en onbeteugeld'. Gesterkt door de financiële en morele steun componeerde Dvořák gestaag aan een oeuvre dat helemaal aan de Boheemse aarde lijkt te zijn ontsproten. Een van de vele werken uit 1875 is de *Serenade in E*, op. 22, die Dvořák binnen twee weken op papier zette. De vijf delen van dit werk voor strijkers weet hij via terugkerende motieven en thema's samen te smeden tot een hecht en boeiend geheel. Dankzij de brede, vloeiende melodiek, de dansante passages en de onbekommerde romantische sfeer, werd de *Serenade* een van Dvořák's geliefde werken.

Dirk Luijmes

BIOGRAFIE

Het **Concertgebouw Chamber Orchestra** (CCO) is samengesteld uit leden van het Koninklijk Concertgebouworkest. Sinds de oprichting in 1987 treedt het CCO in binnen- en buitenland op met prominente solisten en dirigenten, onder wie Maria João Pires, Janine Jansen, Mischa Maisky, Lynn Harrell, Jaap van Zweden, Shlomo Mintz, Eliane Rodrigues en Friedrich Gulda.

Michael Waterman is sinds 2010 eerste violist bij het Koninklijk Concertgebouworkest. Hij is de vijfde in een onafgebroken reeks Waterman-violisten in het orkest. Sinds 1950 gingen zijn grootvader Frits Waterman, zijn oom Frits Joël Waterman, zijn moeder Cleora Waterman en zijn vader Robert Waterman hem voor. In 2012 werd hij benoemd tot zakelijk en artistiek leider van het CCO.

De geboren Amsterdammer **Ronald Brautigam**, in Het Concertgebouw kind aan huis op zowel de moderne vleugel als de fortepiano, won de Nederlandse Muziekprijs (1984), een Midem Classical Award 2010, de Jahrespreis der deutschen Schallplattenkritik 2015 en diverse Edisons. Zijn Beethoven-sonatereeks op vijftien cd's is volgens *BBC Music Magazine* een van de beste Beethoven-cycli ooit. In een interview vertelde Brautigam over Beethovens werk: 'Ik heb het gevoel dat het mijn noten zijn geworden als ik ze speel. Met veel andere muziek heb ik toch het idee dat ik in andermans kleren loop. Bij Beethoven past alles.'

SUMMARY

Ludwig van Beethoven's *Fifth Piano Concerto in E flat major, op. 73* is known as the 'Emperor Concerto'. The work may have a heroic sound, but Beethoven had long since become disenchanted with the imperialistic Emperor Napoleon. The concerto's opening is unusual: the soloist enters without any introduction, interweaving arpeggios above the sustained chords in the orchestra. A meditative Adagio follows the monumental first movement and leads seamlessly into the brilliant and triumphant finale.

Wojciech Kilar is a composer known for his film music, including Roman Polanski's *The Pianist*. Beyond the cinema, the Polish composer was highly regarded for his instrumental and vocal compositions, often inspired by his country's folk music. *Orawa* is from Kilar's 'geographic suite', in which the composer musically portrays the mountainous landscape in the border region between Poland and Slovakia.

In 1875, Dvořák felt bolstered by the Austrian government's financial and moral support, and that inspired him to produce an oeuvre firmly rooted in Bohemian soil. 1875 is also the year in which he wrote his famous *Serenade in E major, op. 22*. Here, Dvořák uses recurring motifs, themes, and animated passages to knit the work's five movements together, creating a captivating whole brimming with a carefree, romantic mood.

Translation: Eileen Stevens

EN VERDER...

ONTDEK MEER

Op concertgebouw.nl/ontdek gaat een wereld voor u open. U vindt er video's, interviews, verhalen, podcasts, concertregistraties en nog veel meer.

STEUN ONS

Draag bij aan de toekomst van Het Concertgebouw, nu of later. concertgebouw.nl/steun-ons

CONCERTTIP

do 18/07

20.00 uur
Grote Zaal

Mozarts Jupitersymfonie en Saint-Saëns' Pianoconcert nr. 2

Louis Schwizgebel keert terug in Het Concertgebouw met het virtuoze *Tweede pianoconcert* van Saint-Saëns. Daarnaast brengt het Orchestre national de Metz meesterwerken van Mozart, waaronder een deel uit *Eine kleine Nachtmusik* en de onovertroffen *Jupitersymfonie*.

